

ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକ ଜାଲର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

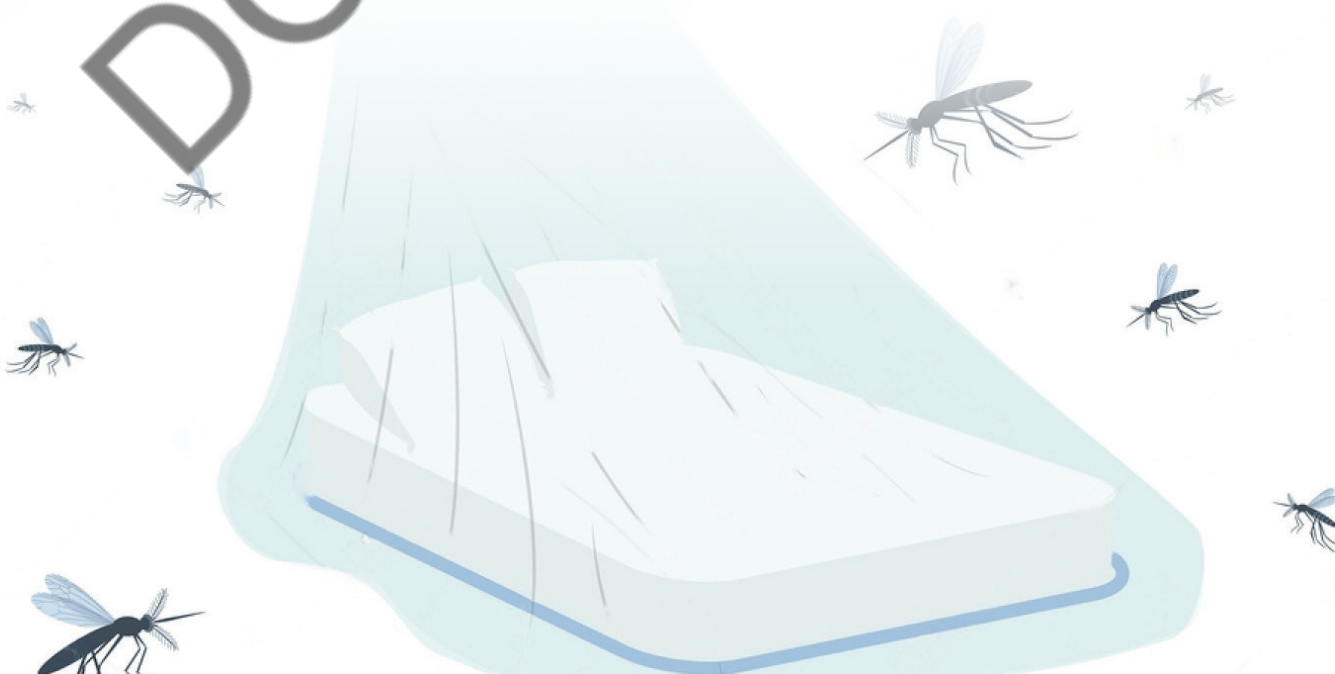
ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ପରିବେଶ ସମ୍ପାଦନା(GEF) ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ସଂଗଠନ(UNIDO) ଏବଂ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ(UNEP) ଅଣ-ସ୍ଥାୟୀ ଢେଙ୍କିକ ପ୍ରଦୂଷଣକାରୀ (ଅଣ- POPs) ବିକଳଗୁଡ଼ିକୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସହ ମିଳିତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି। ଏଥିରେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକ ନେଟ (LLIN) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ: ଯାହାକି କୀଟନାଶକ ଥିବା ମଶାବାନୀ ଫାଇବର ମଧ୍ୟରେ ବାନ୍ଧିହୋଇଥାଏ କିମ୍ବା ମିଶିଥାଏ ।

ଏହି ଜାଲଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ, ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ DDT ର ସ୍ଥାୟୀ ବିକଳ ଅଟେ। ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ(MoHFW), ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଭେକ୍ଟର ବହନ କରୁଥିବା ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଜାତୀୟ କେନ୍ଦ୍ର (NCVBDC) ମ୍ୟାଲେରିଆ ପ୍ରତିରୋଧ ପାଇଁ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଭାବରେ LLIN ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ସୁପାରିସ କରିଛି । NCVBDC ସମୟ ସମୟରେ LLIN ଗୁଡ଼ିକର ବଣ୍ଟନ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ଉପଦେଶ ଦେଇଥାଏ ।

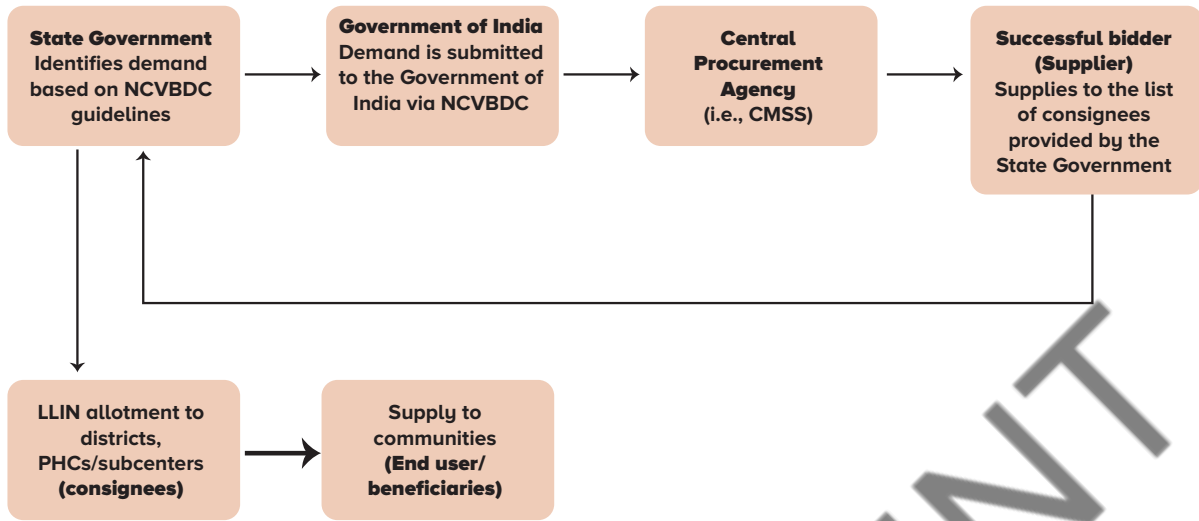
ଭାରତରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏକ ରାଜ୍ୟ ବିଷୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ବଣ୍ଟନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ। ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ସେମାନଙ୍କର LLIN ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଦାବି ଉପରେ ଆଧାର କରି ସରକାରୀ ଅନୁମୋଦିତ କ୍ରୟ ଏଜେଣ୍ଟ ଅର୍ଥାତ୍ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଚିକିତ୍ସା ସେବା ସମାଜ (CMSS) LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବିଠିରେ କ୍ରୟ ଏବଂ ଯୋଗାଣ କରିଥାଏ। ପୁଣି LLIN ଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ଅଧିକ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଏ ଯେଉଁମାନେ ଚରମ ହିତାଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ।

LLIN ର ମୁଖ୍ୟ ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ :

- ✔ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ LLIN ର ପୂରାପୂର୍ଣ୍ଣକର୍ତ୍ତା, ଯଥା, ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା, ଏବଂ ବ୍ଲକ / ପୂରାଧିନିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମଚାରୀ (ଯୋଗାଣକାରୀ) ର ବୈଷୟିକ, ପ୍ରଶାସନିକ, ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମତେ ସର୍ବୋ ପ୍ରଦାନକାରୀ ।
- ✔ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣକର୍ତ୍ତା ଯେଉଁମାନେ NCVBDC ଅଧୀନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ଚରମ ଲାଭକାରୀ (ଶିକ୍ଷିତ ଉପଭୋକ୍ତା କିମ୍ବା ଚରମ ହିତାଧିକାରୀ) ।

ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ NCVBDC ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା LLIN ର ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

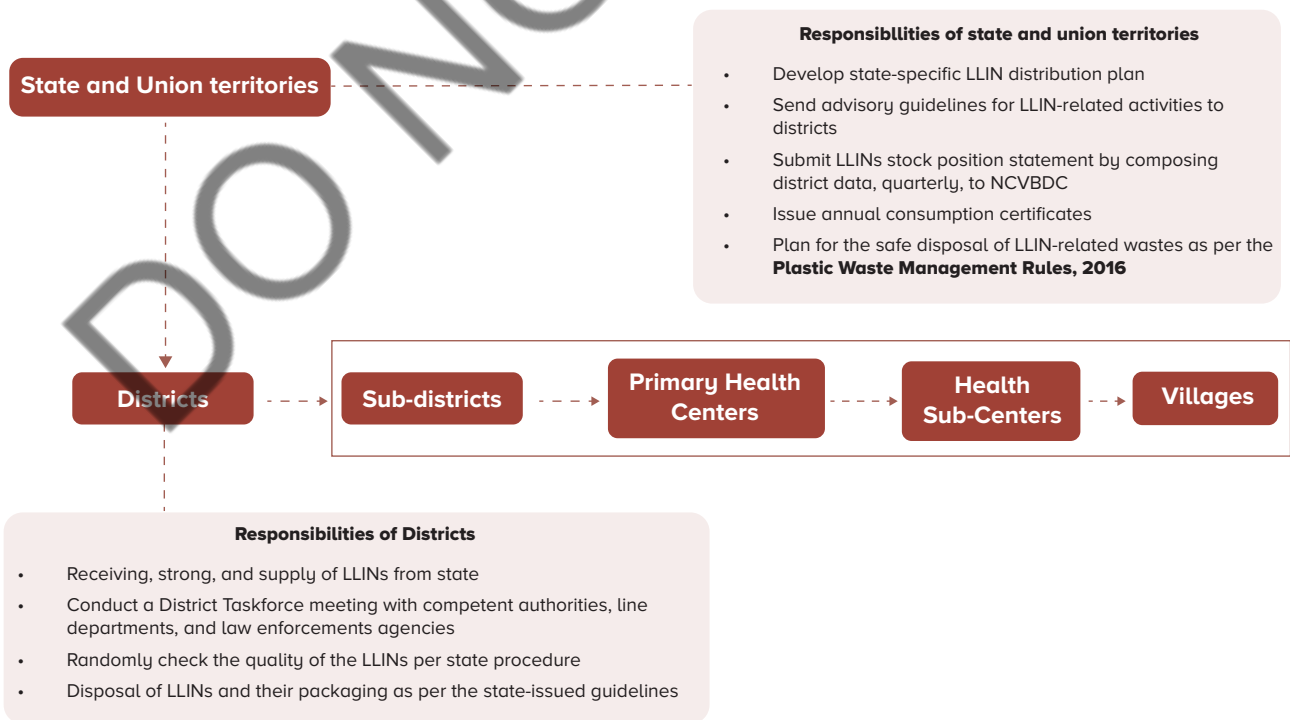

NVBDCP ଅଧୀନରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟ ତଥା କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳକୁ LLIN କରାଇ ଏବଂ ଯୋଗାଇ

LLIN ଗୁଡ଼ିକର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ:

- ✓ LLIN ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥିତିର ନିୟମିତ ମନିଟରିଂ ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟରେ ସଠିକ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସିଷ୍ଟମ୍ ଲଗାଇବା |
- ✓ ଦୁର୍ଘଟଣାକୁ ଏଡାଇବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ନୀତିକ୍ରମ ପ୍ରଣାଳୀ |
- ✓ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନୋଡାଲ୍ ବ୍ୟକ୍ତି |
- ✓ LLINs ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନରେ ମୂଷା ଉପଦ୍ରବକୁ ଏଡାଇବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ନିଆଯିବା |

ବ୍ଲକ୍/ପିଏସ୍ସି/ଉପକେନ୍ଦ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ/ଜିଲ୍ଲା ଦ୍ୱାରା LLIN ଆବଣ୍ଟନ

- ରାଜ୍ୟ / ଜିଲ୍ଲା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି, ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ, ପ୍ରାଧିକୃତ ପରୀକ୍ଷଣ ଲାବୋରେଟୋରୀ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଆଇଟମଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣବତ୍ତା ଅନିୟମିତତା ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟକୁ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ କରିପାରିବେ।^{1,2,3}
- ଯଦି କୈଣସି ଅସଙ୍ଗତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ NCVBDC କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ବଣ୍ଟନ

କ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ:

- ✓ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଲିକାଭୁକ୍ତ ଏବଂ LLIN ବଣ୍ଟନ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ହୁତ ସର୍ତ୍ତ କରିବା ।
- ✓ ଅଭାବ ହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ।
- ✓ ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ପରିବହନ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅର୍ଥ ବଣ୍ଟନ ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ LLIN ବଣ୍ଟନ :

- ✓ ଜନସଂଖ୍ୟା ସୁବିଧା କିମ୍ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସ୍ତରୀୟ ଶିବିର ମାଧ୍ୟମରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇପାରିବ ।
- ✓ ଅଧିକାରୀମାନେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଭିତ୍ତିକ ସଂଗଠନ (CBOs), ଅଣ-ସରକାରୀ ସଂଗଠନ (NGOs) ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ-ଆଧାରିତ ସଂଗଠନ (FBO) ରୁ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ିପାରନ୍ତି ।
- ✓ ସୁଗମ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ନେତା, ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ, ପୌରସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ପ୍ରଶାସନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଜଡ଼ିତ ହେବା ଜରୁରୀ ।

ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା LLIN ର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ:

- ✓ ସଠିକ୍ ଉପାୟରେ LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପୂର୍ବ ଏବଂ ବିତରଣ ଯୋଗାଯୋଗ ରଣନୀତି ବିକାଶ ଜରୁରୀ ।
- ✓ LLIN ର ସଠିକ୍ ବ୍ୟବହାରକୁ ଦର୍ଶାଉଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସୂଚନା, ଶିକ୍ଷା, ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ (IEC) ସାମଗ୍ରୀ ବିକାଶ ଜରୁରୀ ।
- ✓ LLIN ବଣ୍ଟନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା LLIN ର ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ।
- ✓ ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା LLIN ର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟବହାର ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ।

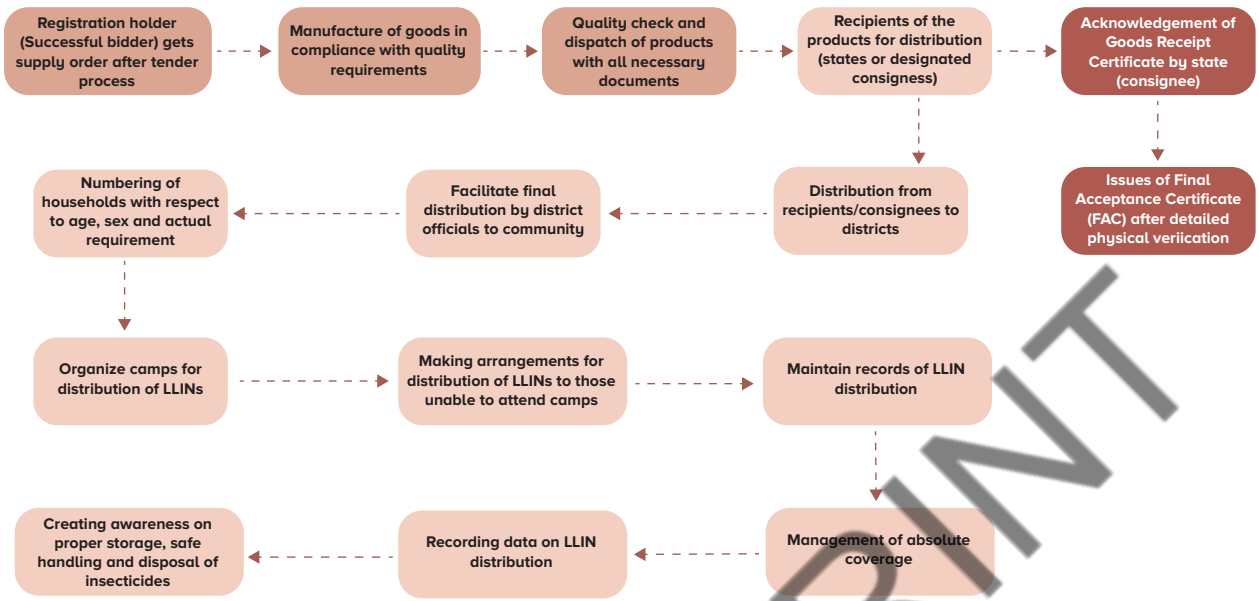

2 <http://ppqs.gov.in/divisions/pesticides-testing-infrastructure/state-pesticides-testing-laboratories>

3 <http://ppqs.gov.in/divisions/pesticides-testing-infrastructure/regional-pesticides-testing-laboratories>

4 <http://ppqs.gov.in/divisions/cib-rc/list-of-glp-nabl-lab-permitted>

Flowchart depicting stages of LLIN supply and distribution to end-users under National Vector Borne Disease Control Programme

NVBDCP ଅଧୀନରେ ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ LLIN ବିତରଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ଫ୍ଲୋଚାର୍ଟ

ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତା / ହିତାଧିକାରୀ (ସମ୍ପ୍ରଦାୟ) ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

- ✔ LLIN ସହିତ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲିଫ୍‌ଲେଟ୍ ଏବଂ IEC ସାମଗ୍ରୀକୁ ଯତ୍ନ ସହିତ ପଢ଼ିବା ।
- ✔ ବର୍ଷର ସମୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦିଆଯାଇଥିବା LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଧୋଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ ।
- ✔ କୈଣସି ସ୍ଥାୟୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସମସ୍ୟା ହେଲେ, ସମସ୍ୟାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମ ସ୍ତରୀୟ କିମ୍ବା ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନଜରକୁ ଆଣନ୍ତୁ ।

ତିନି ବର୍ଷର ଆୟୁଷ ସମାପ୍ତ କରିବା ପରେ LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ଗଚ୍ଛିତ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ସାଧା ଜାଲ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ LLIN ସମ୍ପନ୍ନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ସକ୍ରିୟ ଭାବରେ ସମର୍ଥନ ଏବଂ ତଦାରଖ କରିପାରିବ, ଯେପରି:

- ✔ ସମାନ ଶଯ୍ୟା ଜାଲ ବର୍ଷର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।
- ✔ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶଯ୍ୟା ଜାଲ ବିକ୍ରିକୁ ରୋକିବା ।
- ✔ ଯେକୈଣସି ଅପବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କରେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସଚର୍କ କରାଇବା ।